

Hem?irelik E?itimi Stres Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hem?irelik E?itimi Stres Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22876>

Özet

Hemşirelik Eğitim Stres Ölçeği (HESÖ), hemşirelik öğrencilerinin eğitim süreçleri boyunca karşılaştıkları stres düzeylerini ve bu stresin kaynaklarını ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu özel giriş, ölçeğin Türkiye başlangıçta uyarlanması çalınması temel almaktadır. Ölçek, öğrencilerin akademik yük, klinik uygulamalar ve kişilerarası ilişkiler gibi alanlarda yaşadıkları zorlukları değerlendirerek, stres yönetimi müdahalelerinin planlanmasına zemin hazırlar. Türkiye uyarlaması, Karaca ve arkadaşları (2014) tarafından gerçekleştirilmiş olup, ölçeğin Türkçe konuşan popülasyonlarda kullanılmalarının güvenilirliğini ve geçerliğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Hemşirelik eğitimi, stres, uyarılma, psikometri, öğrenci stresi, klinik uygulamalar, hemşirelik.

Yazarlar

Karaca, A., Yıldırım, N., Ankaralı, H., Açıkgoz, F., Akkuş, D.

Amaç

Hemşirelik Eğitim Stres Ölçeği'nin temel amacı, hemşirelik öğrencilerinin eğitim ve klinik ortamlarında karşılaştıkları stres kaynaklarını ve bu kaynakların yol açtığı stres yoğunluğunu sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, öğrencilerin stres faktörlerini tanımlayarak, eğitim kurumlarının öğrencilere yönelik destek hizmetlerini ve müfredat düzenlemelerini iyileştirmelerine yardımcı olmayı hedefler.

Ölçeğin Türkçe uyarlaması (Karaca vd., 2014), orijinal ölçeğin kültürel ve dilsel geçerliğini sağlamak ve Türk hemşirelik eğitimi başlangıçta karşılaşılan spesifik stres faktörlerini doğru bir şekilde yansıtabilmek amacıyla yapılmıştır. Bu uyarılma, Türkiye'deki öğrencileri üzerinde yapılan araştırmalara güçlü bir metodolojik temel sunmaktadır.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Ölçek, hemşirelik öğrencisi olmanın getirdiği çok boyutlu stres deneyimini ölçmektedir. Bu yapı, genellikle akademik gereklilikler (sınavlar, ödevler), klinik ortamda yaşanan zorluklar (hasta bakım sorumluluğu, ölümle karşılaşma, yetersizlik hissi), kişilerarası ilişkiler (öğretim elemanları, klinik personel ve hastalarla etkileşim) ve kişisel/çevresel faktörler (uyku düzeni bozuklukları, sosyal yaşam kısıtlamaları) gibi alt boyutlardan oluşur.

HESÖ, stresi tek bir genel skor yerine, bu spesifik alt alanlarda deneyimlenen yoğunluğu ayrı ayrı

değerlendirerek, stresin kaynağına yönelik daha detaylı ve eyleme geçirilebilir bilgiler sağlamaktadır. Bu, hemşirelik eğitimindeki stresin karmaşık ve bağlama özgü doğasına yakalamaya amaçlayan kritik bir psikolojik yapıdır.

Geçerlik

Hemşirelik Eğitim Stres Ölçeği'nin Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapı geçerliğinin sağlanmasına odaklanılmıştır. Uyarlama süreci genellikle dilsel eşdeğerlik, içerik geçerliği (uzman görüşleri ile) ve yapı geçerliği (Faktör Analizi ile) adımlarını içerir.

Karaca ve arkadaşları'nın (2014) çalışmasında, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk örnekleminde de doğrulandığı varsayılmaktadır. Yapılan analizler sonucunda ölçeğin maddelerinin, teorik olarak belirlenen stres alt boyutları altında toplandığı ve ölçülen yapıyı yeterli düzeyde temsil ettiği gösterilmiştir. Bu bulgular, ölçeğin Türk hemşirelik öğrencileri popülasyonunda geçerli bir ölçüm aracı olduğunu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirliği, ölçüm sonuçlarının tutarlılığını ifade eder. Türkçe uyarlama çalışmasında iç tutarlılık güvenilirliği sıklıkla Cronbach's Alpha katsayısı kullanılarak değerlendirilmiştir.

Karaca vd. (2014) tarafından yapılan çalışmada, HESÖ'nün toplam skorunun ve alt boyutlarının yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğu rapor edilmiştir (genellikle Alpha değerlerinin 0.80 ve üzeri olması beklenir). Bu yüksek katsayılar, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve dolayısıyla ölçeğin güvenilir bir araç olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışmasının kilit aşamalarından biri, orijinal ölçeğin boyutluluğunu (faktör yapısını) Türk örnekleminde doğrulamaktır. Türkçe uyarlama sürecinde, büyük olasılıkla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır.

Bu analizler, hemşirelik öğrencilerinin stresini oluşturan temel faktörlerin, orijinal ölçekte tanımlanan yapıyla örtüşüp örtüşmediğini kontrol etmiştir. Başarılı bir faktör analizi, ölçeğin farklı stres kaynakları (örn. akademik, klinik, çevresel) ayrı ayrı olarak ölçme yeteneğini teyit eder ve ölçeğin yapısal bütünlüğünü kanıtlar.

Ölçme Aracı

Test Tipi: Uyarlama

Format: Likert Tipi Öz Bildirim Ölçeği (Orijinal çalışmada detay belirtilmemiş olsa da, genellikle 4

veya 5 dereceli Likert formatı kullanılır.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama öncesi orijinal dili İngilizce veya başka bir dil olabilir.)

Popülasyon Grubu: Yükseköğretim öğrencileri

Yaş Grubu: Genç yetişkinler (Tipik olarak 18-25 yaş aralığındaki üniversite öğrencileri)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki üniversitelerin hemşirelik fakülteleri veya yüksekokullarında eğitim gören öğrenciler.

Test Metodolojisi: Öğrencilerin kendi stres düzeylerini ve stres kaynaklarını belirttikleri öz bildirim yöntemi.

Anahtar Kelimeler

Stres yönetimi, klinik uygulamalar, psikometrik özellikler, hemşirelik, Likert ölçeği, uyarlama çalışması.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresleri: Sorumlu yazarın e-posta adresi: ferhanacikgoz@duzce.edu.tr

Yazın Adresi: Düzce Üniversitesi (Sorumlu yazarın kurum bilgisine dayanarak)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı (Uyarlama): 2014

Şinler ve Kullanım Ücreti: Ölçek, akademik ve ticari olmayan araştırmaya amaçlar için genellikle yazarların izniyle ücretsiz olarak kullanılabilir. Kullanım öncesinde sorumlu yazar Ferhan Açıkgoz ile iletişime geçilmesi tavsiye edilir.

Derecelendirme: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir. Ancak standart Likert tipi ölçeklerde puanlama, maddelerin stres yoğunluğuna göre toplanmasıyla elde edilir.

Kaynakça

Karaca, A., Yıldırım, N., Ankaralı, H., Açıkgoz, F., ve Akkuş, D. (2014). Hemşirelik Eğitim Stres Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması. *Turkish Journal of Research & Development in Nursing*, 16(2),

29-40.

Bu ölçeðin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [hemsirelik-egitimi-stres-olcegi-toad.pdf](#)

Hemþirelik Eþitimi Stres Ölçeði Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeðin maddeleri orijinal kaynak içerikte saðlanmamıştır. Maddeler için Karaca ve arkadaşları'nın (2014) orijinal uyarlama makalesine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM